

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **W., s. r. o., V. L.**, IČO: X., zast. JUDr. V. L. ml. so sídlom H., N., proti žalovanému: **W., s. r. o., B.**, IČO: X., zast. JUDr. K. P. so sídlom H., N., **o zaplataenie 4 658,87.- eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde v Nových Zámkoch pod sp. zn. 15Cb/237/2010, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 18. augusta 2011, č. k. 26Cb/94/2011-126, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu **o d m i e t a**.

Žalovanému sa náhrada trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd v Nových Zámkoch rozsudkom zo dňa 18. apríla 2011, č. k. 15Cb/237/2010-93 žalobu žalobcu zamietol s tým, že o trovách konania rozhodne po právoplatnosti rozsudku. Zároveň súd prvého stupňa uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanému 10 728,46 eur a v zostávajúcej časti vzájomný návrh žalovaného zamietol. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa vyplýva, že žalobca žalobou doručenou súdu 15. februára 2010 sa domáhal voči žalovanému zaplataenia sumy 4 658,87 eur s prísl. titulom nezaplataenia kúpnej ceny dodaného tovaru.

Prvostupňový súd z vykonaného dokazovania zistil, že žalovaný neuhradil žalobcovi z faktúry č. 9024 celkom 797,30 eur, pričom z tejto sumy si žalovaný odpočítal uhradenú

prepravu vo výške 630.- eur, teda neuhradených ostalo 167,30 eur. Žalovaný neuhradil v plnej výške faktúru č. 2009-00040 (neuhradených ostalo 2 811,21 eur) a faktúru č. 2009-00042 (neuhradených ostalo 226,04 eur). Žalovaný vôbec neuhradil žalobcovi faktúru č.2009-00044 vo výške 168,47 eur. Celkový záväzok žalovaného voči žalobcovi predstavuje sumu 3 205,38 eur (3 373,02 eur mínus 167,64 eur, ktorá suma predstavuje preplatok pri úhradách faktúr č.2009-00029 a 2009-00032. Zvyšné faktúry ktorých zaplata sa žalobca domáha žalobou boli žalovaným uhradené ešte pred podaním žaloby, čo mal súd prvého stupňa za preukázané z predložených príjmových pokladničných dokladov vystavených žalobcom a z výpisu z účtu žalovaného.

Žalovaný proti pohľadávke žalobcu urobil započítací prejav v časti žalovanej sumy. Prvostupňový súd v súlade s ust. § 580 Občianskeho zákonníka a § 358 Obchodného zákonníka konštatoval, že pohľadávky účastníkov konania sú spôsobilé na započítanie, keďže ide o pohľadávky na plnenie rovnakého druhu a žalovaný urobil voči žalobcovi započítací prejav.

Súd prvého stupňa mal za preukázané (z príjmových pokladničných dokladov vystavených žalobcom a z výpisov z účtu žalovaného), že žalovaný v prospech žalobcu zrealizoval duplicitnú úhradu faktúry č. 2009-00112 vo výške 2 417,89 eur - 12. júla 2009 do pokladne žalobcu a 22. marca 2009 úhradou na účet žalobcu) a faktúry č.2009-00034 vo výške 3 996,73 eur - 30. mája 2009 do pokladne žalobcu a 13.júla 2009 na účet žalobcu.

Z výpisov z účtu žalovaného prvostupňový súd zistil, že v prospech účtu žalobcu vykonal žalovaný nasledovné úhrady: 27. marca 2009 - 1 267,60 eur, 6. apríla 2009 - 2 540,26 eur, 9. apríla 2009 - 3 271,36 eur a 15. mája 2009 – 1 070.- eur.

Z titulu duplicitných úhrad je zrejmé, že žalobca prijal od žalovaného plnenie bez právneho dôvodu, resp. v konaní nebol preukázaný a zistený dôvod tohto plnenia. Celková výška pohľadávky žalovaného voči žalobcovi predstavuje 14 563,84 eur. Podľa názoru súdu prvého stupňa žalobcovi prijatím týchto úhrad vzniklo bezdôvodné obohatenie, ktoré je žalovanému povinný vydať.

Preto po započítaní pohľadávky žalobcu vo výške 3 205,38 eur s pohľadávkami žalovaného vo výške 14 563,84 eur, zostáva neuhradená pohľadávka žalovaného vo výške 11 358,46 eur. Žalovaný však nežiadal od žalobcu úhradu prepravy tovaru vo výške 630.- eur - túto sumu odpočítal zo svojej neuhradenej pohľadávky. Po odpočítaní tejto sumy tak zostáva

neuhradená pohľadávka žalovaného vo výške 10 728,40 eur, ktorú prvostupňový súd žalovanému priznal a návrh žalobcu ako nedôvodný zamietol.

Nárok žalovaného na uplatnené úroky z omeškania považoval za nedôvodný, keďže tento žiadnym spôsobom nepreukázal, že by bol žalobcu vyzval na vydanie bezdôvodného obohatenia v určitej lehote, po uplynutí ktorej by sa žalobca dostal do omeškania. V uvedenej časti preto prvostupňový súd nárok žalovaného zamietol.

O trovách konania v súlade s ust. § 151 ods. 3 O. s. p. súd rozhodne až po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca namietajúc, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, žalovaný v čase, kedy mal vykonať predmetné úhrady nedisponoval takým objemom finančných prostriedkov, jednotlivé úhrady, na ktoré sa odvoláva žalovaný, boli realizované po dohode so žalobcom za účelom umelého navyšovania obratu u žalovaného, čo by sa jednoznačne preukázalo, pokiaľ by súd prvého stupňa vykonal dokazovanie previerkou účtovných dokladov žalovaného. Dôležitým momentom je aj fakt, že niektoré z úhrad boli vykonané z iného titulu na strane žalovaného, ako uviedol žalovaný vo vzájomnom návrhu. Všetky tvrdenia bol žalobca pripravený preukázať listinnými dôkazmi, ktoré predloží dodatočne k odvolaniu. Prvostupňový súd svojím postupom žalobcu odňal možnosť konať pred súdom, keďže namieta relevantnosť vzájomného návrhu žalovaného, pričom žalobca požiadal súd prvého stupňa o odročenie pojednávania vytyčeného na 18. apríla 2011 za účelom definitívneho doriešenia uzatvorenia resp. neuzatvorenia mimosúdnej dohody, keďže sa jednalo o značné množstvo listinných účtovných dokladov z minulých rokov, ktoré bolo potrebné vyhľadať, spracovať, preskúmať. Následne žalobca doplnil svoje odvolanie písomným podaním, v ktorom rozoberá jednotlivé tzv. duplicitné úhrady. Žalobca ďalej uviedol, že predmetné doklady predkladá v súčasnej dobe, pretože v dôsledku opakovaného sťahovania prevádzky došlo k ich poškodeniu resp. strate a až postupne sa mu darí rekonštruovať účtovníctvo za inkriminované roky 2008 - 2009.

Žalovaný vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že napadnutý rozsudok je vecne správny a navrhol ho potvrdiť. Tvrdenia žalobcu považoval za účelové a neobjektívne. Žalobca mal dostatok času preukázať svoje tvrdenia, ale tak neurobil.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací rozhodol o odvolaní žalobcu rozsudkom z 18. augusta 2011, č. k. 26Cob/94/2011 - 126 tak, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa

potvrdil a to s poukazom na ust. § 219 ods. 2 O. s. p., keďže sa v celom rozsahu s odôvodnením napadnutého rozsudku stotožnil a preto odkazuje na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa jednak v časti zisteného skutkového stavu, ako aj v časti jeho právneho posúdenia.

K namietanému nedostatočne zistenému skutkovému stavu odvolací súd uviedol, že žalobca mal v konaní pred súdom prvého stupňa dostatočný priestor na to, aby nedôvodnosť vzájomného návrhu preukázal, pričom sa tak preukázateľné nestalo.

Odvolací súd na dodatočne predložené listinné dôkazy v odvolacom konaní nemôže prihliadnuť (§ 120 ods. 4 a § 205a ods. 1 písm. d/ O. s. p.), pretože žalobca nepreukázal existenciu dôvodov, pre ktoré by bolo možné v odvolacom konaní na predložené listinné dôkazy prihliadať. V doplnenom odvolaní žalobca poukazuje na nemožnosť ich predloženia z dôvodu poškodenia a straty niektorých dokladov z rokov 2008 - 2009, pričom ale pred súdom prvého stupňa žiadal poskytnúť lehotu za účelom preskúmania množstva listinných dokladov, ktoré súvisia s prejednávanou vecou, teda žalobca ich mal evidentne k dispozícii. Odvolací súd poukázal na ust. § 212 ods. 1 O. s. p., pre ktoré po uplynutí lehoty na podanie odvolania nemohol na nové dôvody odvolania prihliadnuť.

Vo vzťahu k namietanému odňatiu žalobcovi možnosti konať pred súdom, odvolací súd uviedol, že k takémuto porušeniu žalobcovho práva zo strany súdu nedošlo. Žalobca požiadal o odročenie pojednávania, doručenej súdu tesne pred začiatkom pojednávania, neuviedol však žiaden dôležitý dôvod, pre ktorý by bolo potrebné pojednávanie odročiť. Žalobcovi bol vzájomný návrh doručený 19. januára 2011, mal teda dostatok času, aby sa k nemu relevantným spôsobom vyjadril, resp. aby jeho nedôvodnosť preukázal. Žalobca účelovo uvádzal, že okolnosti vyplývajúce zo vzájomného návrhu sa v účtovníctve žalobcu nepreukázali, následne, že ich zo značného množstva týchto účtovných dokladov preveruje a napokon, že v tom čase ani všetky relevantné účtovné doklady nemal k dispozícii pre ich stratu a poškodenie.

Proti tomuto rozsudku podal dovolanie žalobca z týchto dôvodov:

Vzájomný návrh žalovaného je nedôvodný, žalobca preukázal svoje tvrdenia relevantnými listinnými dôkazmi, ktoré nemohol z objektívnych dôvodov predložiť v konaní pred súdom prvého stupňa. Na pojednávaní na súde prvého stupňa žalobca uviedol, že listinné materiály preukazujúce popretie existencie pohľadávok žalovaného boli uzamknuté

v priestoroch bývalej prevádzky, do ktorej žalobca nemal prístup, mnohé z týchto dokladov boli zničené, poškodené, znehodnotené, preto žalobca musel pristúpiť k ich znovuzískaniu, ich rekonštrukcii, čo si vyžadovalo značný časový priestor. Preto boli pripojené až k odvolaniu. Žalobca už v odvolaní namietal úhrady žalovaného ako úhrady viažuce sa k inému právnomu titulu. Týmto postupom t. j. nepreskúmaním týchto dokladov v odvolacom konaní, bola žalobcovi postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom, keďže odvolací súd znovuobjavené dôkazy nevzal do úvahy, dokonca sa s nimi vôbec nezaoberal, hoci ide o listinné dôkazy a odvolací súd rozhodol o odvolaní bez toho, aby na jeho prejednanie vytýčil pojednávanie. Prípustnosť dovolania žalobca dôvodí dikciou ust. § 237 písm. f) O. s. p., pričom má zato, že dôvody dovolania sú dané v zmysle ust. § 241 ods. 2 písm. a) O. s. p. Preto navrhol, aby dovolací súd po preskúmaní skutkového i právneho stavu veci rozsudok odvolacieho súdu ako aj rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaný sa písomne k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie bolo podané v lehote stanovenej v ust. § 240 ods. 1 O. s. p., má náležitosti vyžadované ustanovením § 241 ods. 1 O. s. p., pričom je odôvodnené podľa ust. § 241 ods. 2 písm. a) O. s. p., pristúpil k skúmaniu, či v predmetnej veci je dovolanie prípustné.

Podľa ust. § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Pretože dovolanie smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, Najvyšší súd Slovenskej republiky skúmal, či prípustnosť dovolania nie je daná podľa ust. § 238 ods. 1, 2 a 3 O. s. p.

Dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. (§ 238 ods. 1 O. s. p.).

V predmetnej veci bol rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej potvrdený odvolacím súdom, a preto prípustnosť dovolania podľa ust. § 238 ods. 1 O. s. p. nie je daná.

Rovnako nie je prípustnosť dovolania daná ani podľa ust. § 238 ods. 2 O. s. p. dovolanie je prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci – pretože

v prejednávanej veci dovolací súd nevyslovil právny názor v tejto veci, čím sa ani odvolací súd nemohol od názoru dovolacieho súdu odchýliť.

Podľa ust. § 238 ods. 3 O. s. p. dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa ust. § 153 ods. 3, 4 O. s. p.

Ani podmienka prípustnosti dovolania podľa ust. § 238 ods. 3 O. s. p. v predmetnej veci nebola splnená, keďže odvolací súd vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku nevyslovil prípustnosť dovolania a nešlo ani o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa ust. § 153 ods. 3 a 4 O. s. p.

Dovolací súd preto následne skúmal, či prípustnosť dovolania nie je založená podľa ust. § 237 O. s. p.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát (§ 237 písm. a/ až g/ O. s. p.).

Podľa vyššie citovaného ust. § 237 písm. a) až g) O. s. p. zákon pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu len vtedy, ak trpí niektorou vymenovanou vadou, pričom tieto vady majú za následok tzv. zmätočnosť rozhodnutia.

K tomu, či rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z taxatívne uvedených vád v ust. § 237 O. s. p. prihliada dovolací súd nielen na námietku dovolateľa, ale z úradnej povinnosti zisťuje jej existenciu bez zreteľa na to, či dovolateľ existenciu vady tvrdil alebo

netvrdil. Ak dovolací súd zistí, že rozhodnutie odvolacieho súdu trpí takouto vadou, zruší toto rozhodnutie.

Dovolací súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu ako aj konania mu predchádzajúceho konštatoval, že predmetné rozhodnutie nemá vady vymenované v ust. § 237 písm. a), b) c), d) e) a g) O. s. p.

Následne preto skúmal, či rozhodnutie odvolacieho súdu netrpí vadou uvedenou v ust. § 237 písm. f) O. s. p.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožní účastníkovi konania realizáciu procesných práv priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Musí však ísť o také znemožnenie realizácie konkrétnych procesných práv, ktoré by inak účastník mohol pred súdom uplatniť a z ktorých bol v dôsledku nesprávneho postupu súdu vylúčený.

O odňatie možnosti konať pred súdom však nejde, ak súd nevyhovie návrhu účastníka, ale postupuje v súlade s Občianskym súdnym poriadkom. Súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Procesný postoj účastníka konania zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súd je však povinný na všetky tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom.

Dovolateľ označil za odňatie možnosti konať pred súdom skutočnosť, že odvolací súd nenariadil na prejednanie jeho odvolania pojednávanie.

V ustanovení § 214 O. s. p. platného v čase vyhlásenia rozsudku na odvolacom súde, zákon v odseku 1 vymedzil prípady, kedy sa vždy na prejednanie odvolania nariadi pojednávanie (je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania alebo ak to vyžaduje dôležitý verejný záujem). V odseku 2 ust. § 214 O. s. p. je stanovené, že v ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania.

Je preto na úvahe odvolacieho senátu, či na prejednanie odvolania, ak nejde o prípady spadajúce pod ust. § 214 ods. 1 O. s. p. nariadi pojednávanie, alebo rozhodne o odvolaní aj bez nariadenia pojednávania.

Odvolací senát Krajského súdu v Nitre na prejednanie odvolania žalobcu nenariadil pojednávania, a preto na úradnej tabuli súdu oznámil, že rozhodnutie – verejné vyhlásenie rozsudku vo veci sp. zn. 26Cob/94/2011 bude 18. augusta 2011.

Takýto postup odvolacieho súdu bol v súlade s ust. § 214 ods. 2 O. s. p. a preto dovolací súd dospel k názoru, že neprejednaním odvolania žalobcu na pojednávaní nebola žalobcovi postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom.

Dovolateľ v dovolaní uviedol, že neprihliadnutím na dôkazy priložené k jeho odvolaniu, mu bola zo strany odvolacieho súdu odňatá možnosť konať pred súdom.

Súd prvého stupňa vo veci rozhodol rozsudkom 18. apríla 2011, č. k. 15Cb/237/2010-93, pričom právny zástupca žalobcu predmetný rozsudok prevzal dňa 29. mája 2011. Odvolanie podal osobne na súde prvého stupňa v zákonom stanovenej lehote a to dňa 7. júna 2011. K svojmu odvolaniu nepriložil žiadne prílohy - listinné dôkazy. Dňa 1. júla 2011 písomne doplnil dôvody odvolania a priložil k tomuto doplneniu listinné dôkazy preukazujúce doplnenie dôvodov odvolania (č. l. 110).

Podľa ust. § 205 ods. 3 O. s. p. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie. Odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný - § 212 ods. 1 O. s. p.

Podľa ust. § 205a O. s. p. skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri odvolaní proti rozsudku alebo uzneseniu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu, má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, odvolateľ nebol riadne poučený podľa ust. § 120 ods. 4, ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe vyššie uvedeného dospel k názoru, že konaním odvolacieho súdu nedošlo k odňatiu možnosti žalobcovi konať pred súdom a to s týchto dôvodov:

Je nesporné, že žalobca a ani jeho právny zástupca neboli prítomní na pojednávaní konanom na súde prvého stupňa dňa 18. apríla 2011, preto dovolací súd nesúhlasí s názorom odvolacieho súdu, že na pojednávaní 18. apríla 2011 bolo dokazovanie v zmysle ust. § 120 ods. 4 O. s. p. skončené. Pretože účastník konania žalobca nebol na tomto pojednávaní, nemožno postup podľa ust. § 120 ods. 4 O. s. p. na neho aplikovať.

S názorom odvolacieho súdu, že odvolateľ – žalobca podal resp. doplnil svoje odvolanie z 1. júla 2011, teda po zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania, dovolací súd súhlasí, ako aj zo záverom, že k tomuto podaniu nemohol prihliadnuť (§ 205 ods. 3, § 212 ods. 1 O. s. p.). Rovnako je názoru, že v predmetnej veci nie je možné aplikovať ust. § 205a ods. 1 písm. d) O. s. p. z dôvodu doplnenia odvolania po zákonom stanovenej lehote ako aj z dôvodu, že žalobca mal dostatočný časový priestor od podania vzájomného návrhu žalovaným (15. novembra 2010) do rozhodnutia súdu prvého stupňa (18. apríla 2011) na predloženie listinných dôkazov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z vyššie uvedeného je názoru, že podmienky prípustnosti dovolania podľa ust. § 237 písm. f) O. s. p. nie sú dané ani pri dovolateľových námietkach o nepreskúmaní a nevzatí do úvahy ním predložených listinných dôkazov, ktoré predložil 1. júla 2011, a preto dovolanie žalobcu v zmysle ust. § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s ust. § 218 ods. 1 písm. c) O. s. p. odmietol, keďže smerovalo proti rozsudku, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa ust. § 234b ods. 5 O. s. p. v spojení s ust. § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p. a to podľa úspechu účastníkov v dovolacom konaní tak, že ich úspešnému účastníkovi t. j. žalovanému nepriznal, keďže mu v dovolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 29. marca 2012

JUDr. Darina Ličková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: H.